

Қарқаралы қаласының Орынбек Жаутықов атындағы №1 жалпы білім беретін мектебінің 2022 – 2023 оқу жылының талдауы

Білім алушылардың субъективті жаңа білімді меңгеруге, ұлттық дәстүрлерді, мәдениетті зерделеуге және жалпыадамзаттық құндылықтарды дарытуға бағытталған тәрбие жұмысын іске асыруда ҚР Оқу-ағарту министрінің 03.08.2022 жылғы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» №348 бұйрығына 2-қосымшасының 5-тармағы (Бастауыш білім берудің жалпыға міндетті стандарты), 3-қосымшасының 7, 12,17 - тармақтары (Негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты), 4-қосымшасының 4,6 -тармағы (Жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты) талаптарын орындаудамыз.

Мектептің тәрбие жұмысы әр оқу жылында өзінің проблемалық- бағдарлы талдауы бойынша мақсат-міндеттерін айқындай отырып жұмыс жасайды. Мектептің оқу-тәрбие жұмысын жүргізуде төмендегі мемлекеттік нормативтік актілерде белгіленген нормативтік-құқықтық құжаттарды басшылыққа алып жұмыс жасайды:

- Қазақстан Республикасының Конституциясы;
- ҚР 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-ІІІ «Білім туралы» заңы
- «Бала құқығы туралы» БҰҰ Конвенциясы;
- «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» ҚР Заңы 2002 жылғы 8 тамыздағы №345;
- Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығымен бекітілген орта білім берудің (бастауыш,негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты;
- «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;
- «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» ҚР Кодексі 2011 жылғы 26 желтоқсандағы №518-ІҮ
- 2030 жылға дейінгі ҚР отбасылық және гендерлік саясат тұжырымдамасы;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №604 бұйрығы;
- «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» ҚР Заңы 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №214- ІҮ;
- Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтың профилактикасы мен балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы ҚР 2004 жылғы 9 шілдесіндегі №591 заңы;
- ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасы;

- «Рухани жаңғыру бағдарламасын іске асыру жағдайындағы тәрбиенің тұжырымдамалық негіздерін қабылдау туралы» ҚР Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 15 сәуірдегі №145 бұйрығы;
- «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» ҚР Заңы 2018 жылғы 02 шілде;
- «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» Қ.Р 2018 жылғы 02 шілдедегі №169-ҮІ
- «2022-2023 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарындағы оқу-тәрбие процесінің ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқаулық;
- «Біртұтас тәрбие бағдарламасын» іске асыру бойынша Мемлекеттік құзырлы органдармен бірлескен 2022-2023 оқу жылына арналған кешенді жоспар 2022 жыл 19.09 № 294

Әр оқу жылы басында нормативтік-жоспарлау құжаттары жинақталып, жұмыс барысында пайдаланылады. Сонымен қатар кәметке толмағандардың құқық бұзушылықтарының алдын алу туралы Ереже, сынып жетекшілерінің әдістемелік бірлестігі туралы Ереже, оқушылардың өзін-өзі басқаруы туралы ереже, психологиялық қызмет туралы және әлеуметтік – психологиялық қызмет туралы ереже, кәсіптік бағдар беру қызметінің жұмысы туралы ережелер басшылыққа алынып жұмыстар жүргізілді.

Ата-аналар жиналыстарының, кәметке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу жөніндегі кеңестердің, сынып жетекшілердің әдістемелік бірлестігінің отырыстарын өткізу кестелері әзірленіп, бекітілді.

Тәрбие жұмысын жоспарлау кезінде Қ.Р Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №604 бұйрығы басшылыққа алынды.

Сынып жетекшілер мектеп жоспары мен оқушылардың қызығушылықтары мен мұғалімнің мүмкіндіктеріне сәйкес жұмыс жоспарын жасады. Жоспарға жалпы мектепшілік іс-шаралар, сыныптың дәстүрлі іс-шаралары, сынып сағаттары енгізілді. Мектептегі тәрбие жұмыстарының жай-күйі мен нәтижелілігіне және тәрбие жұмыстары саласындағы жұмыстар тексеріліп, анықтамалары жазылып отырды.

Мектепте оқу-тәрбие жұмысының белгілі бір жүйесі ұйымдастырылған. Оның құрылымына директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілердің әдістемелік бірлестігі, кітапханашы, педагог-психолог, әлеуметтік педагог кіреді. Мектептің тәрбие жүйесі оқу-тәрбие іс-әрекетін жүйелі ұйымдастыруға және дамытуға бағытталған. Педагогикалық процестің маңызды құрамдас бөлігі тұлғалық-бағдарлы білім беру болып табылады, онда мектеп білім алушыларының тұлғалық қасиеттері мен өзіндік дамуы жүзеге асады. Жұмыстар бірнеше негізгі бағыттар бойынша жүргізілді.

- Құқық бұзушылықтың алдын алу;
- Аудодеструктивті және суицидтік мінез-құлықтың алдын алу;
- Жобалық іс-шаралар өткізу;
- Кәсіптік бағдар беру жұмысы;

- Білім алушыларға әлеуметтік-психологиялық көмек көрсету.

Мектеп директорының бұйрығымен әр сыныпқа сынып жетекшілер бекітілген, әр оқу жылына арналған тәрбие жұмысының жоспарлары жүйелі жасалады.

Оқу жылының басында сынып жетекшілердің білім алушылармен жүргізетін жұмыстары мектептегі тәрбие жұмысының кешенді-мақсатты бағдарламасымен сәйкестендіріліп жасалды.

Рухани байлықты, моральдық тазалықты, бәсекеге қабілеттілікті, дене бітімін жетілдіруді және ХХІ ғасырдың өмірін қалыптастыруға қабілетті жан-жақты, үйлесімді тұлға қалыптастыру мақсатында тәрбие жұмыстары 2022-2023 оқу жылдары «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асыру жағдайындағы Тәрбиенің тұжырымдамалық негіздеріне сәйкес 8 негізгі бағыт бойынша жұмыс жасады.

1. Қазақстандық патриотизм мен азаматтыққа тәрбиелеу, құқықтық тәрбие.
2. Рухани-адамгершілік тәрбие
3. Ұлттық тәрбие
4. Отбасылық тәрбие
5. Еңбек, экономикалық және экологиялық тәрбие
6. Көпмәдениетті және көркем-эстетикалық тәрбие
7. Зияткерлік тәрбие, ақпаратты мәдениетті тәрбиелеу
8. Дене тәрбиесі, салауатты өмір салты.

1.Қазақстандық патриотизм мен азаматтыққа тәрбиелеу, құқықтық тәрбие

Мақсаты- білімалушылар мен жастардың патриоттық сана-сезімі мен өзіндік сана-сезімін қалыптастыру. Қазақстан Республикасының Конституциясына, мемлекеттік рәміздерге құрметпен қарауға тәрбиелеу, құқықтық мәдениетті қалыптастыру, олардың құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарас қалыптастыру.

Білімалушылардың саяси білімін шыңдай отырып, бейбітшілік, отан, достық туралы сөз ету, діннің зиянды бағыттарынан сақтандыру, еліміздің Заңдары мен тәртіп ережелерін сыйлау, орындау, материалдық және рухани байлықты пайдалануға, адал еңбекке, бауырмалдыққа, ізгілікке тәрбиелеу барысында құқықтық тәрбие мен құқық бұзушылықтың алдын алу жұмыстарынан бастап жұмыс жоспарына енгізілген.

Алғашқы Білім сабағы 2-11 сыныптарда Қазақстан Республикасының 31 жылдығына арналған «Білімге ұмтылу, еңбексүйгіштік және Отаншылдық» тақырыбында республикалық сынып сағаттары өткізілді.

Қыркүйек айында «Мектеп жарғысы, оқушының мінез-құлық ережелері» тақырыбында сынып сағаттары мен Қ.Р Конституция күніне орай диспут өткізілді. Сонымен қатар өзіндік сана-сезімін қалыптастыруда өткен «Даналық, ізгілік және құрмет» тақырыбындағы тренингі білім алушылардың бойында патриоттық сезімді қалыптастыруда ерекше ой салды.

Қазақстан Республикасының рәміздерін құрметтеу, қастерлеу мақсатында «Мемлекеттік рәміздерді құрметтейік!» тақырыбында әңгіме,

өнеге сағаттары өткізіліп, оқушы, мұғалім, ата-аналардан тест алынып, саяси сауаттылықтары анықталды.

Президентіміз Қ.К.Тоқаевтың Қазақстан халқына жолдаған Жолдауын оқушылар талдап, өз ой-пікірлерін ортаға салды.

Кәмелетке толмағандар арасында құқық бұзушылықтың алдын алуға байланысты 8-11 сынып білім алушылары арасында жұмыстар жасөспірімдерді жаман қылықтардан бойын аулақ ұстауға, суицидтік іс-әрекетке бармауына орай жағдаяттар бойынша мысалдар келтіре отырып жүргізілді. Нәтижесінде мектепте жыл ішінде құқық бұзушылық болған жоқ.

«ҚР Бала құқықтары туралы» Заңын басшылыққа ала отырып, оның тарау- баптарымен жылда таныстырылып отырады.

Балаларға қатысты зорлық-зомбылықтың және қатыгез қараудың алдын алу мақсатында тұрмыстық зорлық- профилактикасы туралы ҚР 2009 жылғы 4 желтоқсандағы 214-ІҮ Заңын басшылыққа ала отырып, нормативтік-құқықтық құжаттар дайындалды. Барлық сынып оқушылары арасында сынып сағаттары өткізілді.

«Қылмыстық және әкімшілік құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік» және «Құқықтық сауаттылық- заман талабы» тақырыбында жүргізілген профилактикалық әңгіме сағаттары мен тәрбие сағаттары 2-11 сынып оқушылары арасында жүргізіліп, өз іс-әрекеті үшін жауапкершілік, жеке тұлғаны сезіну, қоғамдық тану қажеттілігі туралы сезімдерінің қалыптасуына ой салды.

Құқықтық тәрбие беру төмендегідей бағыттар бойынша жүргізілді.

1. Кәмелетке толмаған жасөспірімдермен жұмыс
2. Педагогикалық ұжыммен жұмыс
3. Ата-анамен жұмыс
4. Психологпен жұмыс
5. Құқық қорғау ұйымдарымен жұмыс
6. Салауатты өмір салты есірткіге қарсы күрес бағытындағы атқарылатын іс-шаралар.

Жүргізілген «Адал ұрпақ» кеңесінің жұмыстары талапқа сай болды. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бағыты бойынша «Адал ұрпақ» клуб кеңесі жұмыс жасады.

Жылдық жоспарға сәйкес, ҚР сыбайлас жемқорлық көріністерінен туындайтын қауіп-қатерден, сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу нормативтік құжаттарына түсіндірме жұмыстары жүргізілді.

Қыркүйек айында білім беру ұйымдарының оқушыларының ата-анасынан ақша жинауға тыйым салу туралы: Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңының 8 бабының 2-тармақшасы; «Қарқаралы ауданының білім бөлімі» ММ-нің «Ақша жинауға тыйым салу туралы» бұйрығымен мектепішілік жалпы ата-аналар жиналысында таныстырылды.

Қараша айында 5-11 сынып білім алушыларына сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында «Адалдық- адамгершіліктің биік шыңы» тақырыбында жиын өткізілді. Жиын барысында

адалдық, адамгершілік қасиеттері жайлы білім алушылар өз ойларын айтып, талқылады.

Желтоқсан айынның 11-14 күндері аралығында «Жемқорлықсыз балалық шақ» тақырыбында сурет байқауы өтті. Сурет көрмесінде білім алушылардың салған плакаттары ілініп, оқушылар назарына ұсынылды. Білім алушылар бойына адалдық пен шыңшылдық сезімдері оянды.

Білім алушыларды жемқорлыққа қарсы ойлау жүйесін қалыптастыруда «Мен сыбайлас жемқорлыққа қарсымын!», «Біз сыбайлас жемқорлықсыз әлем үшін», «Адал және сатылмайтын еңбек бейнесі», «Саналы ұрпақ-жарқын болашақ» тақырыбында жүргізілген жұмыстар да олардың патриоттық сана-сезімі мен өзіндік ойларын қалыптастыруда тағлымдық мәні зор болды. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға байланысты жүргізілген барлық жұмыстар ай сайын әлеуметтік желіге жүктеліп отырды.

Жоспар бойынша атқарылған іс-шара желіге (Instagram, Facebook) жарияланып отырылды. Сонымен қатар «Бала құқығы туралы» БҰҰ Конвенциясы, Қ.Р Конституциясы, «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» ҚР Кодексі 2011 жылғы 26 желтоқсандағы №518-ІҮ сыныптарда талданып, түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

2. Рухани-адамгершілік тәрбие

Мақсаты - жеке тұлғаның рухани-адамгершілік және этикалық принциптерін оның адамгершілік қасиеттері мен көзқарастарын қайта құру туралы қазақстандық қоғам өмірінің жалпыадамзаттық құндылықтарына, нормалары мен дәстүрлеріне сәйкес келетін «Рухани жаңғырудың» құндылық негіздері туралы түсінік қалыптастыру, «өзін-өзі тану» негізінде рухани-адамгершілік тәрбие беру. Осы мақсатты басшылыққа ала отырып, мектепте рухани дамыған және жоғары адамгершілікті тұлға қалыптастыруда ата-аналармен бірлесе отырып жұмыстар жоспарлы түрде жүргізілді. Білім алушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеуде сыныптан тыс жұмыстардың маңызы ерекше. Қазіргі кезде қоғам алдына қойып отырған рухани-адамгершілік міндеттерін шешуде балалардың бойына бастауыш сыныптан бастап адамгершілік тәрбиенің негізі мәдениеттілік, адамгершілік, сана-сезім, мінез-құлық қалыптастыруда ерекше жұмысты қажет етеді. Сондықтан ұрпақты туған жерге еңбекке, сүйіспеншілік, үлкенді сыйлау, өзге ұлт өкілдерін құрметтеу, адамдармен шын пейілмен қарым-қатынас жасау, жоғары адамгершілік рухта тәрбиелеу барысында жұмыстар жүргізілді.

Тілдер мерекесіне байланысты он күндіктер өткізіліп, «Ана тілің-арың бұл!» атты тәрбие сағаттары сынып жетекшілерге зор жауапкершілік жүктеді. М.Әуезовтің 125 жылдығына орай «М.Әуезов және Абай» тақырыбында әдеби кеш жоғары дәрежеде тіл мамандары мен сынып жетекшілердің ұйымдастыруымен өткізілді.

Қазан айында ұстаздар мерекесіне байланысты «Ұстазым, ұлағатым-үлгі -өнегем!» атты құрмет сағаттарын барлық сынып білім алушылары өткізіп, ұстазға, үлкенге деген құрметі мен ізгілік қасиеттерін көрсете білді.

Адамдық рухани құндылықтарды білім жүйесі арқылы оқыта отырып, білім алушы бойына мейірімділікті, түсіністік пен шыдамдылық қасиеттерін

калыптастыруда және өмірге қажетті дағдыларды үйретуде тоқсанына 1 рет «Қайырымдылық» акциясы ұйымдастырылады. Қарттар күніне байланысты «Қарттарымызды құрметтейік!» атты акцияға қатысып, мектептің «Өзін-өзі басқару» ұйымы жалғызділікті қарттар мен әлеуметтік қорғалмаған отбасына барып, қайырымдылық жұмыстарын жүрді..

Адамның рухани, моральдық-этикалық қағидаттарын, оның адамгершілік құндылықтарына және қазақстандық қоғамның әдет-ғұрыптарына сәйкес келетін рухани-адамгершілік қасиеттері мен көзқарастарын дамыту барысында қазақ халық поэзиясының алыбы Жамбыл Жабаевтың 176 жылдығы мен көрнекті ағартушы-педагог Ыбырай Алтынсаринның туғанына 180 жыл толуына орай өткен тәрбие сағаттарының оқушылар үшін тәрбиелік мәні өте зор болды.

Аудандық А.Байтұрсынұлының 150 жылдық мерейтойына арналған эссе байқауында 11 сынып білім алушысы Қошық Қарлығаш III орын алып, білім бөлімінің алғыс хатымен және ақшалай сертификатымен марапатталды.

«Біз біргеміз, берік іргеміз» атты отбасылық көңілді мәре сайысына «Мағауия» отбасы қатысып, мықты екендерін көрсете отырып, жүлделі орынмен марапатталды.

Орыс тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі М.А.Ташенова мектеп кітапханашысы Г.Сламбаевамен «Язык -ключ ко всем знаниям» атты шараны 10 сыныптармен ұйымдастырды. Шара мақсаты: жас ұрпақты өз тілін, өзге тілдерді құрметтеуге, Отаншылдыққа, патриоттыққа тәрбиелеу.

Орыс тілі пәні мұғалімі Ж.Б.Сабитова 9 «Ә» сыныбымен «Необычные традиции, обычаи и праздники народов мира» атты ашық сабақ өткізді.

Білім алушыларға рухани-адамгершілік тәрбие беруде психолог пен сынып жетекшілердің ұйымдастыруымен «Иманды болу- парызың», «Адамгершілік-адамдықтың белгісі» тақырыбында тренинг пен тәрбие сағаттары өткізілді.

Рухани-адамгершілік құндылықтарды әсемдік, көркем мәдениет арқылы адами құндылық, ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды үйрете отырып жұмыстар жүргізу- жеке тұлғаның әдепті болуын, қоғам өмірінің нормалары мен дәстүрлерін, моральдік қасиеттерін, бағыт-бағдарын қалыптастырады. Осыған байланысты әр балаға саналы тәрбие бере отырып, білім нәрімен сусындату мақсатында ана тілімізді, елімізді сүйетін, оның бүгінгі мен болашағына алаңдайтын адал азамат болуға тәрбиелеуде «Кітап-алтын қазына» атты айлық өз мәнінде жылда жүргізіліп отырады. Әрбір өткізілген шара білім алушының мінез-құлқының жетілуіне, ата-анасы, Отан, қоғам алдындағы парызына адамгершілік сезіммен қарауына ықпал ете алды.

3. Ұлттық тәрбие

Мақсаты- жеке тұлғаны жалпы адамзаттық және ұлттық құндылықтарға, мемлекеттік тілге, Қазақстан халқының мәдениетіне құрмет көрсетуге бағыттау.

Осы мақсатты басшылыққа ала отырып, білім алушылармен қыркүйек айында Тілдер мерекесіне байланысты он күндік мектеп директорының арнайы бұйрығымен жоспар жасалып, жүйелі түрде жүргізілді. «Менің тілім-менің досым» тақырыбында барлық сыныптарда тәрбие сағаттары өткізіліп, көрме жасалды.

«Теңге-Қазақстанның үміті мен өмірімнің символы», «Ұлттық тәрбие-ұлағат көзі» және «Ұлт болам десең, бесігіңді түзе!» атты сынып сағаттары да білім алушылардың жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға бағытталған шығармашылық қызметінің белсенді болуына тәрбиелік маңызының зор екенін үйретті..

Барлық сыныптарда «Қазақтың ұрпағына ұлағатты ұлы шын» тақырыбында әңгіме сағаттары өткізіліп, қазақтың ұмытылып бара әдет-ғұрып, салт-дәстүрлері жайында түсінік берілді.

Бүгінгі күннің талабы-білімді, тәрбиелі ұрпақ тәрбиелеу. Бала тәрбиесінде тәрбиелілікке жетудің бір жолы-еңбекке, әдептілікке, инабаттылыққа адамгершілікке, ұлттық құндылыққа тәрбиелеу. Ұлттық тәрбие беру бағыты бойынша «Ата көрген оқ жонар, шеше көрген тон пішер» дей отырып, қазақ отбасында аналар мен әкелер бар өнерін ұрпағына үйретіп, барлығын балалардың бойына сіңіруді күнделікті әдетке айналдырған. Осы дәстүр мен ұлттық құндылықтарды бала бойына қалыптастыруда «Даналық» мектебі құрылған. Мақсаты- балаларды оқыту мен тәрбиелеу мәселесі бойынша мектептің ата-аналармен қарым-қатынасын күшейту, берекелі отбасын құру және ұлттық құндылықтар мен дәстүрлерді қолданудың оң тәжірибесін тарату. Осыған байланысты мектепте «Аталар», «Әжелер», «Ағалар», «Жеңгелер» мектебі құрылған. Жыл басында мектеп мүшелерінің құрылымы, ережесі, мақсат-міндеттері, құзіреттері, құқығы таныстырылып, жоспарлары бекітілді. Бұл мектептердің негізгі мақсаты- болашақ ұрпаққа еліміздің ұлттық құндылықтарын санасына сіңіру, тілі мен діні, тарихы мен дәстүрі, рухани мәдениетке тәрбиелей отырып, оны күнделікті өмірде қолдана алу.

Осы мақсатты басшылыққа ала отырып, «Ата өсиеті» мектебінде «Жеті атасын білген ұл, жеті жұрттың қамын жер», «Бабалар дәстүрі-ұрпаққа өсиет», «Ғибратты әжелер» мектебі бойынша «Ырым-тыйым-әдептілік негізі», «Әжем және мен», «Аға қамқорлығы» мектебінде «Ағасы бардың жағасы бар» және «Сырласу» атты жеңгелер мектебінде «Пай, пай, қазақтың келіндері-ай!» сайысы мен «Кел, сырласайық» диспуты өткізілді.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижесінде білім алушылар ұлттық нақыштағы тәрбиеден мол мағлұмат алып, соңынан кері байланыс жасады.

4.Отбасылық тәрбие.

Мақсаты- неке және отбасы мүшелерін құрметтеу құндылықтарын тәрбиелеу, толыққанды отбасын құру, отбасы мен достарына деген адалдық, отбасылық дәстүрлер, әдет-ғұрыптарды құрметтеу, сезім құндылықтары-сүйіспеншілік, адалдық,, достық, ата-аналарды тәрбиелеу, олардың психологиялық-педагогикалық құзіреттілігі мен балаларды тәрбиелеу жауапкершілігін арттыру.

Қазіргі заманда жеке тұлғаға жан-жақты білім мен тәрбие берудің табысты болуы ата-аналардың тәжірибесіне, кәсіби шеберлігіне, мәдениетіне, мектеппен ынтымақтастығына, отбасында бір-бірін түсінушілігіне, көзқарастары мен мақсаттарының бірлігіне байланысты. Сондықтан әрбір оқушының ой-өрісі кең, өзін-өзі дамыта алатын шығармашылық дарынды тұлға болуы мектептегі тәрбие ғана емес, отбасындағы тәрбиеге, ата-ананың жауапкершілігіне сын. Осыған байланысты сынып жетекшілер ата-аналармен үнемі байланыста болып, жоспарлы жұмыстар атқарды. Жыл ішінде ата-аналармен педагогикалық-психологиялық қолдау көрсету мақсатында жұмыстар жүргізілді. Ата-аналардың мектепке қарым-қатынасын анықтау мақсатында диагностикалық блогі дайындалып, зерттеу жұмыстары жүргізілді, диагностикасы шығарылды. Сонымен қатар салауатты өмір салты, отбасы мен оқушының мәдени-сауықтыру уақытын қалай ұйымдастыратыны, сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ету бойынша жұмыстар және жоғары сынып оқушыларының мақсаттарын айқындау мен кәсіпті таңдаудағы ата-аналардың рөлі, ақпараттық қауіпсіздіктің өзекті мәселелері туралы түсінік жұмыстары арқылы баланың болашағына жол ашу мақсатын көздеді.

Мектептің қамқоршылық кеңесінің қызметі және отбасы мен мектептің өзара іс-қимылын күшейту барысында тренинг өткізілді.

Ата-аналарға арналған «Ашық есік» күні тоқсанына 1 рет өткізіліп, «Отбасы құндылықтары» тақырыбында конференция, «Кім жылдам» танымдық ойыны және салауатты өмір салтын насихаттауда «Мен және отбасым», «Толағай» спорттық ойындары мен мектеп кітапханасында өткен «Мен кітап сыйлаймын» акциясына бастауыш сынып ата-аналары белсенділікпен қатысты.

«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында 5 «Ә» сынып білім алушыларымен мектеп кітапханашысы Г.С.Слаббекова «Желтоқсан оқиғасы – Тәуелсіздік бастауы» атты тақырыпта кітапханалық сабақ өткізді. Мақсаты. Желтоқсан оқиғасы арқылы жүздеген жылдар бойы бабаларымыздың армандаған егемендігіне қол жеткізгенімізді, осы тәуелсіздікке жету жолында талай боздақтарымыздың жалған айыппен өмірден өткендіктерін жете ұғындыру, білім алушылардың дүниетанымын кеңейту.

Зайырлы ел-Қайырлы ел» атты тақырыпта 9-11 сынып білім алушыларымен Қарқаралы ауданының жастар орталығы конференция аралық қатынастар мәселелерін зерттеу және талдау секторының маманы дінтанушылары А.А.Анзабеков, Р.Е.Сағатов кездесу өткізді. Кездесу барысында зайырлық, тәрбие мен дін, дәстүр сабақтастығы туралы айтылып, түсіндірме жұмыстары жүргізілді. Сондай-ақ ІІБ келген полиция подполковнигі Н.Жунусов пен мектеп инспекторы А.Мусабекова кешкілік уақыттағы бос жүріс, темекі шегу, нашақорлық т.б. туралы қауіп-қатердің алдын алу жұмыстары өткізілді.

5.Еңбек,экономикалық және экологиялық тәрбие

Мақсаты-кәсіби өзін-өзі анықтауға саналы қатынасты қалыптастыру, жеке тұлғаның экономикалық ойлауы мен экологиялық мәдениет

дамыту, құндылық ретінде табиғатты сүю, кіші Отан ретінде туған табиғатқа деген сүйіспеншілік қалыптастыру.

Бұл бағытта қыркүйек айынан бастап мектепшілік кезекшілік ұйымдастырудан бастап сынып бұрыштарын безендіру, мектеп мұражайына саяхат, экологиялық сынып сағаттары, ұлттық қолөнер көрмелері ұйымдастырылды.

«Алтын күз» кешінде «Күз әуені» тақырыбында жемістер мен көкөністерден қолөнер көрмесі ұйымдастырылды.

«Еңбек түбі- береке» тақырыбында өткен тәрбие сағаттарында еңбек студиясының қыр-сырлары, еңбек адамдарының қажырлы еңбегі мен табандылығын мысал ете отырып, еңбексүйгіштікке баулу жұмыстары жүргізілді. Мектеп білім алушыларына еңбекті сүю, экологиялық бағыт беруде сынып жетекшілер тәрбие сағаттар өткізіп, тоқсанына 1 рет түсіндіру жұмыстарын жүргізді. Мектеп айналасын көгалдандыру, гүл, ағаш егу, оларды күтіп баптап-өсіру жұмыстары да назардан тыс қалған емес.

«Қоғамға қызмет» жобасы аясында жоба мүшелері қала басындағы қарт, мүгедек отбасыларына барып, қолғабыс жасап, еңбекке шыңдалды.

Сыныптан тыс шараларда білім алушылар қолөнер шығармашылығы бойынша әр түрлі мүсін, картина және қалдық заттардан түрлі өмірге қажетті заттар дайындайды. Күздің күні мектепте өткізілген жәрмеңкеде жаз бойы еңбектеніп өсірген бау-бақша көкөністерін сата отырып, еңбек пен жауапкершілікке үйренеді. Бұл жұмыстар болашақта білім алушылардың функционалдық сауаттылығын арттыра отырып, кәсіби ақпараттандыру, яғни саналы түрде таңдау жасай алуы мен болашақ мамандығының қызметі аясында көмегі болмақ.

6. Интеллектуалды тәрбие, ақпараттық мәдениетті тәрбиелеу.

Мақсаты- әр адамның интеллектуалдық мүмкіндіктерін, көшбасшылық қасиеттері мен дарындылығын, ақпараттық мәдениетті, оның ішінде балалардың кибер мәдениеті мен гигиенасын дамытуды қамтамасыз ететін мотивациялық кеңістікті қалыптастыру.

2022-2024 жылдарында өткізілген тәрбиелік іс-шаралардың сандық көрсеткіші

Тәрбие жұмыстарының бағыттары	2022-2023		
	формасы	Іс-шаралар саны	Қамтылған сыныптар
Қазақстандық патриотизм мен азаматтық тәрбиелеу, құқықтық	Сынып сағаттары	9	2-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	12	5-11
	Жобалар		8-11
	байқаулар	2	5-11
	флешмоб	1	5-11

тәрбие.			
Рухани- адамгершіл ік тәрбие	Сынып сағаттар	9	1-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	5	1-11
	жобалар	2	5-11
	челлендж	2	5-11
Ұлттық тәрбие	Сынып сағаттары	7	1-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	3	2-11
	байқаулар	2	8-11
	флешмоб	1	5-8
Отбасылық тәрбие	Сынып сағаттары	6	5-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	3	1-11
	жиналыс	4	1-11
Еңбек, экономика лық және экологиялы қ тәрбие	Сынып сағаттары	4	1-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	3	2-11
	челлендж	2	5-11
	байқаулар	1	8-11
Көпмәдени етті және көркем- эстетикалы қ тәрбие	Сынып сағаттары	5	5-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	2	1-11
	көрме	2	2-11
	жоба	1	5-11
	байқаулар	-	-
Зияткерлік тәрбие, ақпаратты мәдениетті тәрбиелеу	Сынып сағаттары	9	2-11
	Тәрбиелік іс-шаралар	3	1-11
	байқаулар	1	1-11
	челлендж	1	2-11
Дене тәрбиесі, салауатты өмір салты	Сынып сағаттары	6	1-11
	Спорттық сайыстар	15	1-11
	Денсаулық күні	2	1-11
	челлендж	2	1-11
	флешмоб	3	1-11

Мектепте жоспарланған іс-шаралар жүйелі орындалып отырады. Кәсіптік бағдар беру бойынша ұйымдастыру жұмыстарында оқушыларға кәсіптік бағдар бере отырып, белгілі бір мамандыққа бейімділігін анықтау мақсатында жоғары сынып оқушылары арасында сауалнама жүргізіледі, ата-аналарымен үнемі байланыс жасалады және түрлі тақырыптарда сынып сағаттары өткізілді. Аптаның әр дүйсенбі күні бірінші сабақ алдында екі ауысымда да мемлекеттік гимн айтылады. Жалпы мектеп бойынша дүйсенбі саяси хабар, бейсенбі денсаулық күні болып белгіленген. 2022 жылдан бастап мектеп жұмысының ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында әлеуметтік желі парақшасы жұмыс жасайды. Мектеп өмірінде болып жатқан

жұмыстар осы парақшаға салынып отырады. Білім алушылардың құқықтары мен еркіндіктері, оларды сақтау және қорғауға бағытталған жұмыстар да жүйелі жүргізілді.

Білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қабілеттеріне байланысты өнерге, спортқа, шығармашылыққа деген қызығушылықтарын, ынта-жігерін арттыру, эстетикалық талғамын дамытуға тәрбиелеу мақсатында мектепте үйірме жұмыстары жүргізіледі. Үйірме жұмыстарын жүргізудегі жетекшілердің негізгі мақсаты білім алушылардың шығармашылық қабілеті мен өзіндік іс-әрекетін жан-жақты дамыту, бос уақыттарын тиімді ұйымдастыруға шыңдау болғандықтан, оны ұйымдастыру мен жүргізуде үнемі жауапкершілік танытып отыру керек. Үйірме жұмыстарын жүргізуде мұғалімнің шығармашылық қабілеті айқын көрінеді. Сондықтан үйірме жұмысын жүргізу үшін ең бірінші білім алушылардың талаптары мен сұраныстарын қанағаттандыра отырып, үйірме мүшелерін ортақ іске жұмылдырамыз. Ол үшін үйірме жетекшісі алынған тақырыбының үйретушілік және тәрбиелік маңызына ерекше көңіл бөледі. Осыған байланысты үйірме сабақтарында білім алушылардың ойлау қабілеттерін арттыруда ізденіс дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Ал оны дамыту үшін тиімді жаңа әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, жұмыстар жүргізу үйірме жетекшілері басты назарда ұстау қажет. Осындай ұстаным мен талаптарды ұстана отырып, жетекшілер жыл басынан бері арнайы құрылған жоспарлары бойынша жұмыс жүргізуде. Мектеп білім алушыларының үйірмелерге қызығушылықтары жоғары. Қолөнер жұмыстары бойынша жасаған бұйымдары жинақталған.

«Алғыр» дебат клубының жұмысы жоғары деңгейде жұмыс жасауда. Биылғы оқу жылында қатысатын оқушылардың саны артып, қызығушылықтары оянууда. Мысалы, мектепшілік дебат ойынына 4 командаға дейін қатысып, әр түрлі тақырыпта өткен ойындарда өздерінің сөйлеу, ойлау дағдыларының қалыптасқаны, өзін-өзі ұстау мәдениетінің жақсы дамығаны байқалды. Дебат қатысушылары аудан, облыстық сайыстарға барып, жүлделі орындарға ие болып жүр. Әрбір таңдап ойнаған тақырыптары арқылы өз бетімен білім алуға дағдыланады, саяси сана-сезімі, қоғамға деген көзқарастары өзгереді.

Ал спорт үйірмесі бойынша мектеп білім алушыларының қатысу деңгейі жақсы. Дене тәрбиесі пәні мұғалімдері салауатты өмір салтын насихаттау, білім алушылардың спортқа деген қызығушылығын ояту барысында волейбол, баскетбол, тоғызқұмалақ, футбол, үстел теннисі ойындары бойынша аптасына 1 рет жүргізіледі. Арнайы кестелері, жоспарлары жасалған. Өткізген жарыстарының хаттамалары жинақталған.

Қорыта айтқанда, барлық үйірме жетекшілері жеке тұлғаны жан-жақты дамытуда үйірме жұмыстарын жоспарлы жүргізе отырып, өздігінен бақылау жүргізуге, шығармашылыққа жетелейтін, өздігінен іздене алатын және шымыр, дені сау салауатты азамат дайындауда жауапкершілікпен жұмыс жасауда. Бұл жүргізілген жұмыстардың нәтижесінде білім алушылар өз

бетінше жұмыс істеуге дағдыланады, болашақта өмірден өз орнын табуға талпынады.

2022-2023		
Барлық оқушы	үйірме саны	Бала саны
820	25	409

Жалпы қорытындылай келе, мектептегі жүргізілген тағы бір жұмыстарға тоқталсақ, оқушылардың жас ерекшелігі мен психологиялық ерекшелігін, мүдделерін, қажеттіліктерін ескере отырып жұмыс жасау сынып жетекшілердің үлесінде. Соған байланысты жеке тұлғаның талантын, ойлау және дене даму ерекшеліктерін дамытуға жалпы мәдениетін қалыптастыруға, ата-аналармен үнемі байланыста болуда сынып жетекшілердің атқарар жұмыстары ерекше. Осындай жұмыстарды ұйымдастыруда сынып жетекшілер әдістемелік бірлестігі қызметінің ережелерін басшылыққа алдық